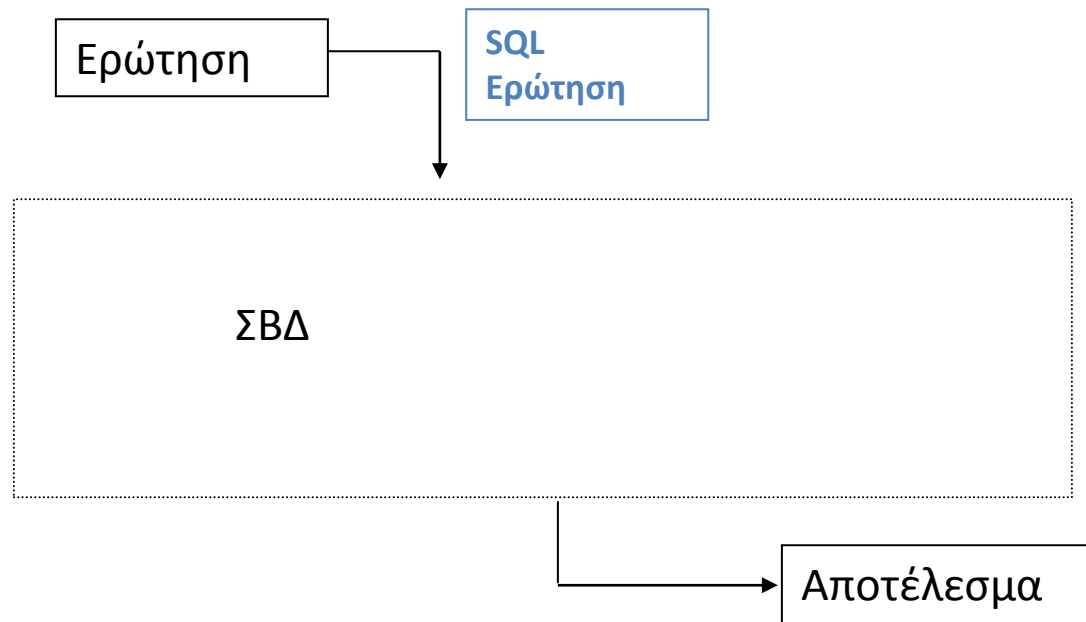

Εισαγωγή στην Επεξεργασία Ερωτήσεων

Επεξεργασία Ερωτήσεων

Θα δούμε την «πορεία» μιας SQL ερώτησης (πως εκτελείται)

Βήματα Επεξεργασίας

Τα βασικά βήματα στην επεξεργασία μιας ερώτησης είναι

1. Συντακτική Ανάλυση & Μετάφραση
2. Βελτιστοποίηση
3. Υπολογισμός (Εκτέλεση)

Συντακτική Ανάλυση (parsing) και μετάφραση

Συντακτικός και σημασιολογικός έλεγχος (π.χ., τα ονόματα που αναφέρονται είναι ονόματα σχέσεων που υπάρχουν)

Αντικατάσταση των όψεων από τον ορισμό τους

Η SQL ερώτηση μεταφράζεται σε μια εσωτερική μορφή

Σε ποια εσωτερική μορφή; Ισοδύναμη έκφραση της σχεσιακής άλγεβρας

select $A_1, A_2, \dots, A_n$

from $R_1, R_2, \dots, R_m$

where P

$\pi_{A_1, A_2, \dots, A_n} (\sigma_P (R_1 \times R_2 \times \dots \times R_m))$

Βελτιστοποίηση Ερωτήσεων

Μια SQL ερώτηση μπορεί να μεταφραστεί σε διαφορετικές (ισοδύναμες) εκφράσεις της σχεσιακής άλγεβρας

select balance

from account

where balance < 25000

• $\pi_{\text{balance}} (\sigma_{\text{balance} < 2500} (\text{account}))$

• $\sigma_{\text{balance} < 2500} (\pi_{\text{balance}} (\text{account}))$

Με ποιο κριτήριο γίνεται η επιλογή της έκφρασης;

- *Η βελτιστοποίηση είναι το πιο «δύσκολο» βήμα – θα δούμε κάποιους ευρυστικούς στη συνέχεια*

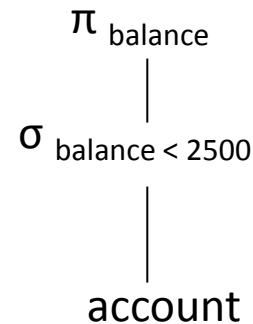
Πλάνο Εκτέλεσης

Σχέδιο/πλάνο εκτέλεσης (execution/query plan): μια ακολουθία από βασικές πράξεις

Αναπαρίσταται με ένα δέντρο

Φύλλα: σχέσεις

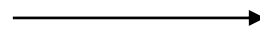
Εσωτερικοί κόμβοι: βασικές (primitive) πράξεις της σχεσιακής άλγεβρας

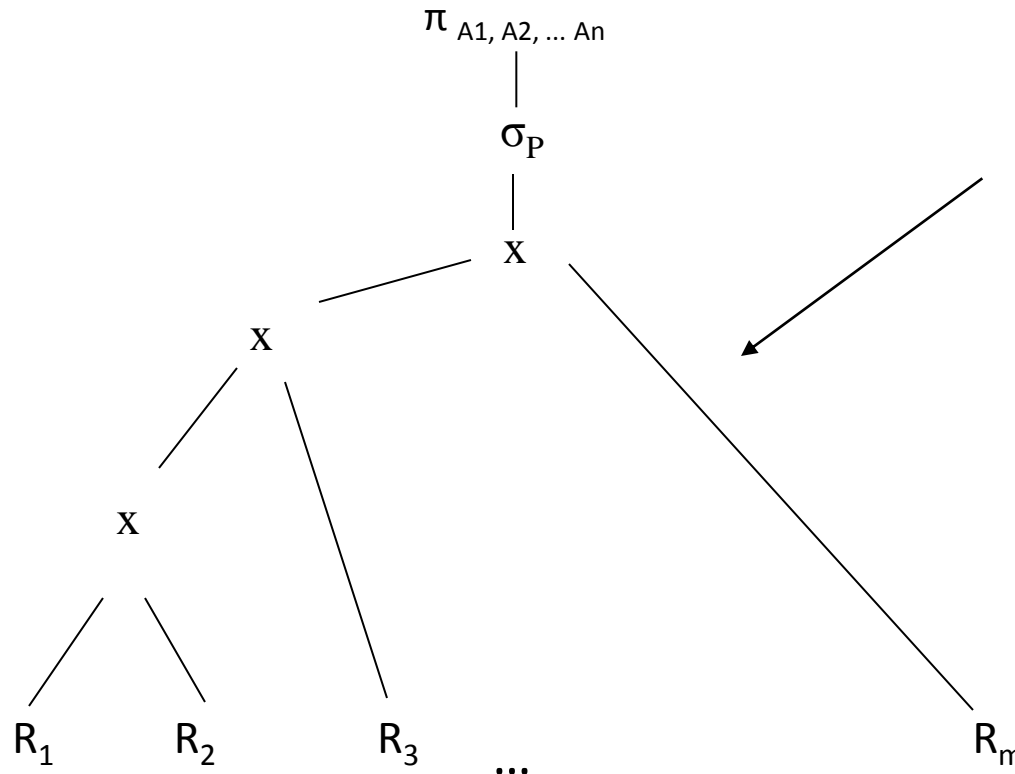
Πλάνο Εκτέλεσης

select $A_1, A_2, \dots, A_n$
from $R_1, R_2, \dots, R_m$
where P

Μετάφραση

$\pi_{A_1, A_2, \dots, A_n} (\sigma_P (R_1 \times R_2 \times \dots \times R_m))$

Πλάνο εκτέλεσης

Φύλλα: σχέσεις

Εσωτερικοί κόμβοι:
βασικές πράξεις της
σχεσιακής άλγεβρας

Βελτιστοποίηση του
πλάνου

Βελτιστοποίηση

- Τα διαφορετικά πλάνα εκτέλεσης έχουν και διαφορεικό κόστος
- **Βελτιστοποίηση**: η διαδικασία επιλογής του σχεδίου εκτέλεσης που έχει το μικρότερο κόστος
- **Εκτίμηση του κόστους** (συνήθως χρήση στατιστικών στοιχείων)
  - επιλεξιμότητα (selectivity): ποσοστό πλειάδων εισόδου που εμφανίζονται στο αποτέλεσμα

Ευριστικοί Κανόνες Βελτιστοποίησης Πλάνου Εκτέλεσης

Γενική ιδέα: εκτέλεση πρώτα των πράξεων με μικρή επιλεξιμότητα ώστε να περιοριστεί το μέγεθος των ενδιάμεσων αποτελεσμάτων

1. Διάσπαση των πράξεων επιλογής με συζευκτικές συνθήκες σε ακολουθίες πράξεων επιλογής
2. Μετατοπίζουμε την **πράξη επιλογής όσο πιο κάτω** επιτρέπεται από τα γνωρίσματα που περιλαμβάνονται στη συνθήκη
3. Επανα-διευθέτηση των φύλλων ώστε να εκτελούνται πρώτα οι σχέσεις που έχουν τις πιο περιοριστικές πράξεις επιλογής

Ευριστικοί Κανόνες Βελτιστοποίησης Πλάνου Εκτέλεσης

4. Συνδυασμός μιας πράξης καρτεσιανού γινομένου με μια πράξη επιλογής που ακολουθεί

5. Διάσπαση και *μετακίνηση των λιστών προβολής όσο πιο κάτω γίνεται στο δέντρο*

6. Εντοπισμός υποδέντρων με ομάδες πράξεων που μπορεί να εκτελεστούν με κοινό αλγόριθμο

Φυσικό Πλάνο Εκτέλεσης

Κάθε πράξη της σχεσιακής άλγεβρας μπορεί να υλοποιηθεί με *διαφορετικούς αλγορίθμους*:

π.χ., για την υλοποίηση της επιλογής μπορεί για παράδειγμα:

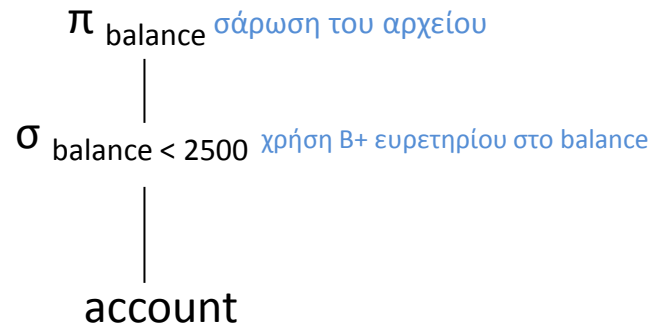
- να σαρώσουμε (scan – σειριακή αναζήτηση) όλο το αρχείο ελέγχοντας κάθε εγγραφή αν ικανοποιεί τη συνθήκη
- αν υπάρχει π.χ., ένα B⁺ ευρετήριο στο γνώρισμα balance να χρησιμοποιήσουμε το ευρετήριο

Άρα δεν αρκεί ο προσδιορισμός της πράξης - πρέπει να προσδιορίζεται **και ο αλγόριθμος** που θα χρησιμοποιηθεί για την υλοποίησή της

Φυσικό Πλάνο Εκτέλεσης

Λογικό πλάνο εκτέλεσης – μόνο τις πράξεις

Φυσικό πλάνο εκτέλεσης – περιλαμβάνει και τον αλγόριθμο που θα χρησιμοποιηθεί

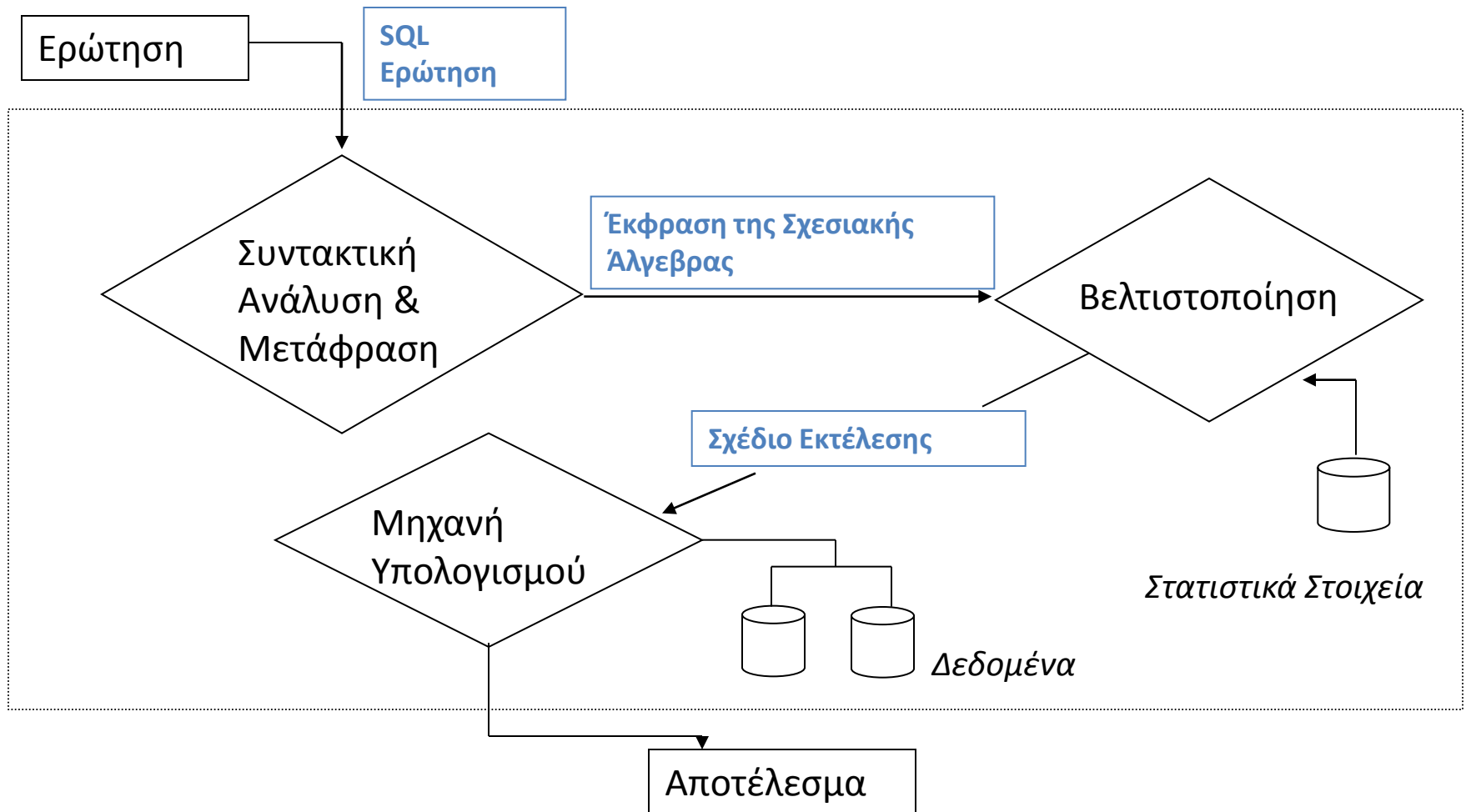

Εκτέλεση Ερωτήσεων

Μηχανή εκτέλεσης που εκτελεί τις βασικές πράξεις

- Υπάρχουν υλοποιημένοι μια σειρά από αλγόριθμοι για κάθε βασική πράξη (π.χ., που χρησιμοποιούν ή όχι ευρετήρια κλπ)
- Γενικά, το ΣΔΒΔ κάνει μια *εκτίμηση του κόστους* και *επιλέγει τον αλγόριθμο* για κάθε πράξη με τον μικρότερο (με βάση την εκτίμηση) κόστος
- Η εκτίμηση του κόστους γίνεται με βάση στατιστικά στοιχεία που αποθηκεύονται στη βάση δεδομένων για αυτό το σκοπό

Επεξεργασία Ερωτήσεων

Αλγόριθμοι για βασικές πράξεις

- ✓ Στη συνέχεια, θα δούμε κάποιους αλγορίθμους για την εκτέλεση βασικών πράξεων (επιλογής, συνένωσης και συνόλων) της σχεσιακής άλγεβρας και κάποια εκτίμηση του κόστους τους

Διαφορετικοί αλγόριθμοι ανάλογα με το αν το αρχείο είναι ή όχι διατεταγμένο, αν υπάρχει ή όχι ευρετήριο και από το είδος του ευρετηρίου

Αλγόριθμοι για βασικές πράξεις: στατιστικά στοιχεία

Για να επιλέξουμε ποιόν αλγόριθμο, διατηρούμε στατιστικά στοιχεία

Παράδειγμα

Για ένα *αρχείο δεδομένων* μιας σχέσης R, μπορεί να διατηρούμε στοιχεία όπως:

- n_R : αριθμός πλειάδων της σχέσης R
- b_R : αριθμός blocks της σχέσης R
- s_R : μέγεθος σε bytes κάθε πλειάδας της σχέσης R
- f_R : παράγοντας ομαδοποίησης (αριθμός εγγραφών ανά block)

αν μη εκτεινόμενη, $f_R = \lfloor B / s_R \rfloor$ και $b_R = \lceil n_R / f_R \rceil$

Στατιστικά στοιχεία επίσης για το *αρχείο ευρετηρίου* (αν υπάρχει)

- f_i : παράγοντας διακλάδωσης,
  - Π ολυεπίπεδο f_0 , B^+ δέντρο $\sim$ τάξη
- H_i : αριθμός επιπέδων
- LB_i : αριθμός block φύλλων

Αλγόριθμοι για βασικές πράξεις: στατιστικά στοιχεία

Άλλα στατιστικά στοιχεία;

- $V(A, R)$: πλήθος των διαφορετικών τιμών που παίρνει το γνώρισμα A
 $|\pi_A(R)|$ -- αν το A κλειδί;
- $SC(A, R)$: μέσος αριθμός πλειάδων που ικανοποιεί μια συνθήκη (δεδομένου ότι υπάρχει μια τουλάχιστον που την ικανοποιεί)
1 αν κλειδί, αν ομοιόμορφη;
- Με βάση τα στατιστικά επιλέγεται ο αλγόριθμος με το μικρότερο κόστος
- Υπολογίζεται το I/O κόστος (Αριθμό blocks που μεταφέρονται)
- Επιβάρυνση για την ενημέρωση των στατιστικών

Αλγόριθμοι για την πράξη της επιλογής

Πιθανοί αλγόριθμοι εκτέλεσης για την *επιλογή*:

E1: Σειριακή αναζήτηση

E2: Δυαδική αναζήτηση (αν το αρχείο είναι ταξινομημένο)

E3: Χρήση πρωτεύοντος ευρετηρίου/κατακερματισμού (αν υπάρχει)

E4: Χρήση δευτερεύοντος ευρετηρίου/κατακερματισμού (αν υπάρχει)

Αν υπάρχει κάποιο ευρετήριο, λέμε ότι έχουμε *μονοπάτι προσπέλασης* (access path)

Επιλογή – συνθήκη ισότητας

$$\sigma_{A=\alpha}(R)$$

E1 Σειριακή αναζήτηση

Διάβασμα (scan) όλου του αρχείου

b_R : αριθμός blocks της σχέσης R

b_R

$b_R/2$ (μέσος όρος) αν το A υποψήφιο κλειδί (οπότε το αποτέλεσμα έχει μόνο μία πλειάδα, σταματάμε την αναζήτηση μόλις τη βρούμε)

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε οποιοδήποτε αρχείο

Επιλογή – συνθήκη ισότητας

E2 Δυαδική αναζήτηση

b_R : αριθμός blocks της σχέσης R
 $SC(A, R)$: μέσος αριθμός πλειάδων που ικανοποιεί μια συνθήκη («ταιριάσματα»)
 f_R : παράγοντας ομαδοποίησης

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο αν το αρχείο είναι *διατεταγμένο* με βάση το A (δηλαδή, το γνώρισμα της επιλογής)

$$\begin{array}{r} \lceil \log (b_R) \rceil \\ + \\ \lceil SC(A, R)/f_R \rceil - 1 \end{array} \quad \begin{array}{l} \longleftarrow \text{Εύρεση της πρώτης} \\ \longleftarrow \text{Εύρεση των υπόλοιπων} \end{array}$$

Αν το A υποψήφιο κλειδί;

Επιλογή – συνθήκη ισότητας

Ε3 Χρήση πρωτεύοντος δεντρικού ευρετηρίου

b_R : αριθμός blocks της σχέσης R
 $SC(A, R)$: μέσος αριθμός πλειάδων που ικανοποιεί μια συνθήκη
 f_R : παράγοντας ομαδοποίησης
 HT_i : αριθμός επιπέδων (ύψος)

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο αν υπάρχει τέτοιο ευρετήριο στο A

$HT_i + 1$ ← Εύρεση και μεταφορά της πρώτης

Αν το A δεν είναι υποψήφιο κλειδί -- ευρετήριο συστάδων

$HT_i + \lceil SC(A, R)/f_R \rceil$ ← Εύρεση και των υπόλοιπων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Πρωτεύον ευρετήριο στο A, σημαίνει ότι οι εγγραφές του αρχείου δεδομένων είναι ταξινομημένες (διατεταγμένες) ως προς A άρα οι υπόλοιπες εγγραφές με την ίδια τιμή (αν υπάρχουν) βρίσκονται σε γειτονικά blocks του αρχείου δεδομένων

Επιλογή – συνθήκη ισότητας

E4 Χρήση δευτερεύοντος δεντρικού ευρετηρίου

b_R : αριθμός blocks της σχέσης R
 $SC(A, R)$: μέσος αριθμός πλειάδων που
ικανοποιεί μια συνθήκη
 f_R : παράγοντας ομαδοποίησης
 HT_i : αριθμός επιπέδων

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο αν υπάρχει τέτοιο ευρετήριο στο A

Αν το A είναι υποψήφιο κλειδί

$HT_i + 1$ ← Εύρεση και μεταφορά της πρώτης

Αν το A δεν είναι υποψήφιο κλειδί $\pm$ κόστος για την εύρεση των υπολοίπων

$HT_i +$ *ενδιάμεσο επίπεδο*

$+SC(A, R)$ ← Εύρεση και των υπόλοιπων

Στη χειρότερη περίπτωση κάθε εγγραφή που ικανοποιεί τη συνθήκη σε διαφορετικό block

Επιλογή – συνθήκη με σύγκριση

$$\sigma_{A \leq u}(R) \text{ ή } \sigma_{A \geq u}(R)$$

$$\sigma_{A \leq u}(R)$$

Έστω αύξουσα διάταξη

Σειριακή ανάγνωση

Από το 1^ο block του αρχείου έως την πρώτη εγγραφή με $A > u$

Κόστος?

b_R : αριθμός blocks της σχέσης R
 $SC(A, R)$: μέσος αριθμός πλειάδων που ικανοποιεί μια συνθήκη
 f_R : παράγοντας ομαδοποίησης
 HT_i : αριθμός επιπέδων

Επιλογή – συνθήκη με σύγκριση

$\sigma_{A \leq u}(R)$

b_R : αριθμός blocks της σχέσης R
 $SC(A, R)$: μέσος αριθμός πλειάδων που ικανοποιεί μια συνθήκη
 f_R : παράγοντας ομαδοποίησης
 HT_i : αριθμός επιπέδων

Έστω *αρχείου σωρού* (δεν υπάρχει διάταξη) και B+ δέντρο

Εύρεση στο B+ δέντρο της τιμής u

Χρήση εγγραφών στο φύλλο για τις υπόλοιπες τιμές

Κόστος?

Επιλογή με σύζευξη

$$\sigma_{P_1 \text{ AND } P_2 \dots \text{ AND } P_n} (R)$$

Υπάρχει διαδρομή προσπέλασης (ευρετήριο) για ένα από τα γνωρίσματα που εμφανίζονται σε οποιαδήποτε συνθήκη

Επιλογή του γνωρίσματος συνθήκη με τη *μικρότερη* επιλεκτικότητα (γιατί;)

Χρήση μιας από τις προηγούμενες μεθόδους για την ανάκτηση των εγγραφών που ικανοποιούν αυτήν την συνθήκη και

Έλεγχος για κάθε επιλεγμένη εγγραφή αν ικανοποιεί και τις υπόλοιπες συνθήκες

Επιλογή με διάζευξη

$$\sigma_{P_1 \text{ OR } P_2 \dots \text{ OR } P_n} (R)$$

Αν έστω και μία από τις συνθήκες δεν έχει διαδρομή προσπέλασης -> σάρωση όλου του αρχείου

Συνένωση

Σ1 Εμφωλευμένος (εσωτερικός - εξωτερικός) βρόγχος

Σ2 Χρήση μιας δομής προσπέλασης

Σ3 Ταξινόμηση-Συγχώνευση

Έχει σημασία πόσο χώρο μνήμης κάθε χρονική στιγμή (buffers) μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε για τις σχέσεις – δηλαδή, πόσα blocks στην μνήμη

Αρχικά, ας υποθέσουμε ότι έχουμε μόνο 2 blocks

Συνένωση

Σ1 Εμφωλευμένος (εσωτερικός-εξωτερικός) βρόγχος

Για κάθε εγγραφή t της R

Για κάθε εγγραφή s της S

Αν $t[A]$ ορ $s[B]$ πρόσθεσε το t s στο αποτέλεσμα

Αγνοώντας το κόστος για την εγγραφή των *blocks* του αποτελέσματος

$$b_r + n_R * b_s$$

Συνένωση

Για κάθε block B_r της R

Για κάθε block B_s της S

Για κάθε εγγραφή t του B_r

Για κάθε εγγραφή s του B_s

Αν $t[A]$ ορ $s[B]$ πρόσθεσε το t s στο αποτέλεσμα

Αγνοώντας την εγγραφή των blocks του αποτελέσματος

$$b_R + b_R * b_S$$

Συμφέρει η τοποθέτηση της μικρότερης σχέσης στον εξωτερικό βρόγχο

Συνένωση

Σ2 Χρήση μιας δομής προσπέλασης

Η σχέση για την οποία υπάρχει ευρετήριο τοποθετείται στον εσωτερικό βρόγχο.
Έστω ότι υπάρχει ευρετήριο για το γνώρισμα B της σχέσης S

Για κάθε block B_r της R

Για κάθε εγγραφή t του B_r

Χρησιμοποίησε το ευρετήριο στο B για να βρεις τις εγγραφές s της S
τέτοιες ώστε $t[A]$ op $s[B]$

$b_R + n_R * C$ όπου C το κόστος μιας επιλογής στο S (δηλαδή της εύρεσης της εγγραφής (εγγραφών) του S που ικανοποιούν τη συνθήκη)

Συνένωση

Σ3 Ταξινόμηση - Συγχώνευση

Έστω συνθήκη ισότητας

Ταξινόμηση τις πλειάδες της R στο γνώρισμα A

Ταξινόμηση τις πλειάδες της S στο γνώρισμα B

$i := 1; \quad j := 1;$

while ($i \leq n_R$ and $j \leq n_S$)

if ($R_i[A] < S_j[B]$)

$i := i + 1;$ (*προχώρησε το δείκτη στην R *)

if ($R_i[A] > S_j[B]$)

$j := j + 1;$ (* προχώρησε το δείκτη στην S*)

Συνένωση

else (* $R_i[A] = S_j[B]$ *)

πρόσθεσε το $R_i \cdot S_j$ στο αποτέλεσμα

$k := j + 1$; (* γράψε και τις άλλες πλειάδες της S που ταιριάζουν, αν υπάρχουν *)

while (($k \leq n_S$) and ($R_i[A] = S_k[B]$))

πρόσθεσε το $R_i \cdot S_k$ στο αποτέλεσμα

$k := k + 1$;

$m := i + 1$; (* γράψε και τις άλλες πλειάδες της R που ταιριάζουν, αν υπάρχουν *)

while (($m \leq n_R$) and ($R_m[A] = S_j[B]$))

πρόσθεσε το $R_m \cdot S_j$ στο αποτέλεσμα

$m := m + 1$;

$i := m$; $j := k$;

Συνένωση

Αν αγνοήσουμε τη ταξινόμηση για τη συγχώνευση (merge) απλή σάρωση των δύο αρχείων:

$$b_R + b_S$$

Ταξινόμηση: $b_R * \log(b_R) + b_S * \log(b_S)$

Πράξεις συνόλων

- $R \cup S$ (ένωση)
- $R \cap S$ (τομή)
- $R - S$ (διαφορά)

Θα δούμε έναν αλγόριθμο βασισμένο σε merge-sort (ταξινόμηση-συγχώνευση)

Πράξεις συνόλων

Ταξινομήσε τις πλειάδες της R σε ένα γνώρισμα (έστω A)

Ταξινομήσε τις πλειάδες της S στο ίδιο γνώρισμα

$i := 1; \quad j := 1;$

while ($i \leq n_R$ and $j \leq n_S$)

if ($R_i[A] > S_j[A]$)

Τομή

τίποτα

Ένωση

γράψε το S_j στο
αποτέλεσμα

Διαφορά

τίποτα

$j := j + 1$

Πράξεις συνόλων

else if ($R_i[A] < S_j[A]$)

Τομή

τίποτα

Ένωση

γράψε το R_i στο αποτέλεσμα

Διαφορά

γράψε το R_i στο αποτέλεσμα

$i := i + 1$

else (* $R_i[A] = S_j[A]$ *)

Τομή

γράψε το R_i στο αποτέλεσμα

$i := i + 1;$

$j := j + 1;$

Ένωση

$i := i + 1;$

Διαφορά

$i := i + 1;$

$j := j + 1;$

Πράξεις συνόλων

Αν υπάρχουν ακόμα εγγραφές για κάποιο αρχείο:

Ένωση

while ($i \leq n_R$)

    γράψε το R_i στο αποτέλεσμα

$i := i + 1$;

while ($j \leq n_S$)

    γράψε το S_j στο αποτέλεσμα

$j := j + 1$;

Διαφορά

while ($i \leq n_R$)

    γράψε το R_i στο αποτέλεσμα

$i := i + 1$;

Ερωτήσεις;